

Inspreek teksten Platform 15-11-2023

**1 Mattijs Tegeler ; proces en beleving van de visie vanuit
verschillen rollen**

**2 Annemarie Moorman; ruimte voor iedereen, borging en
bescherming**

3 Anton Roeloffszen: Biodiversiteit brede zin

4 Frank Schurink ; Proces visie werkgroep, garanties

5 Anne Karin ten Bosch ; Participatie en tweespalt vastgoed / groen

6 Ofra Bolier; Overkoepelend proces met gemeente voor de volkstuinen

1. Matthijs Tegeler

Goedenavond,

Ik ben Matthijs Tegeler. Ik ben hier en heb spreektijd gevraagd, omdat deze visie mij raakt. Niet alleen als volkstuinder, ook als onderzoeker, als bestuurslid én als vader. Ik wil graag kort terugblikken op het proces. Vervolgens wil ik vertellen wat deze visie met mij doet als onderzoeker, volkstuinder, bestuurslid en vader.

Terugblik op het proces

- In december boden wij onze visie op volkstuinen aan. Wethouder Achbar nam hem in ontvangst. Vriendelijk glimlachend.
- Kort daarna ontvingen wij een concept-huurovereenkomst, die ons alle aanleiding gaf om met z'n allen naar het stadhuis te gaan.
- De uitkomst van die commissievergadering was heel helder: binnen 2 weken een brief waarin de coördinerend wethouder beschrijft hoe hij het proces wil organiseren, dan een gezamenlijke visie ontwikkelen en dan de rest.
- Toch ging ongeveer alles anders. Eind januari geen brief. En eind maart lezen wij in de krant dat 't proces lekker loopt, terwijl wij nog wachten op de start...
- Maar goed, nu is er een visie. Want die moest over. Onze visie was niet integraal genoeg...
- Natuurlijk heb ik 'm gelezen.
- Ik constateer dat onze visie een plek heeft gekregen in hoofdstuk 2. Daaromheen nu nog drie hoofdstukken. Vraag is of het verhaal daar nu beter, integraler is...
- Ik verwacht dat in een integrale visie links worden gelegd. Op zich gebeurt dat. Met de woningbouwopgave, biodiversiteit, zorg & welzijn. Het lijkt erop dat de visie is geschreven door vastgoedambtenaren, de stadsecoloog even heeft meegelezen en actieprogramma verenigingen is niet gekend. Hierdoor leest de visie niet als een visie, eerder als 'n annexatieplan.
- En ondertussen lees je in de krant dat het vliegveld kan blijven, TU Delft welkom is in Rotterdam, de golfbaan ongemoeid blijft, een hockeyclub wordt verplaatst, alleen volkstuinen moeten wijken...
- Waar is de coördinerend wethouder?

Als onderzoeker

- Vanavond gaat het over volkstuinen. Maar veel op andere momenten gaat het hier ook over ons. Niet direct, maar wel degelijk.
- Zo stond onlangs de biodiversiteitsmonitor op de agenda. Als onderzoeker heb ik de monitor aandachtig bestudeerd. De opzet is goed: 19 stadsbiotopen, per biotoop 2-3 meetroutes, zo worden 3 diersoorten (broedvogels, dagvlinders & vleermuizen) jaarlijks geïnventariseerd.
- Zo wordt duidelijk of vleermuizen in aantal vooruit of onverhoopt achteruit gaan.
- Maar eh, qua conclusies worden er kansen gemist.
- De monitor is zo opgezet dat biotopen met elkaar kunnen worden vergeleken.

- Dat bepaalde biotopen (nu al) van grotere waarde voor de stad zijn dan de andere.
- Dat de stad die biotopen moet koesteren, beschermen.
- Mij bekruipt het gevoel dat deze conclusies niet worden getrokken, omdat deze de woningbouwopgave niet makkelijker maken.

Als volkstuinder

- Vind ik dat teksten als – dat een relatief klein aantal mensen exclusief gebruik maakt van publieke ruimte – wel erg zwaar zijn aangezet. Alsof alleen ik of alleen mijn gezin op onze tuin komt.
- Nog steeds viëren we bijna elke verjaardag op onze tuin, heel vaak gingen vriendjes van mijn kinderen uit school mee naar de tuin, elk jaar trekt de avondvierdaagse door ons park, volgende week is de hele wijk welkom om in ons clubgebouw te komen stemmen.
- Ik mis hier ook zelfreflectie of historisch besef. De meeste parken zijn tussen 1930 en 1960 aangelegd door de gemeente. Tuintjes van 300 m² en een slotgracht om het geheel. En nu ons verweten dat wij exclusief en extensief bezig zijn...
- Ik mis ook duidelijkheid. Nu geldt spoor 2 voor drie verenigingen aan de oostkant. In recente historie is een deel van mijn vereniging geweken voor aanleg voor HSL, een deel VTV Zestienhoven voor woningbouw en een deel van VTV Terbregge voor wat eufemistisch de groene boog wordt genoemd. Is spoor 1 niet slechts uitstel van executie?

Als bestuurslid

- Als bestuurslid juich ik spoor 1 toe. Maar let op. Niet elke vereniging is even sterk. En zelfs sterke verenigingen hebben hier hulp bij nodig.
- Lees uw eigen Actieprogramma Verenigingen en u weet wat de problemen zijn.
- Niet alleen schaarste van vrijwilligers en bestuursleden. Ook bijvoorbeeld toegenomen wet- en regelgeving.
- Dubbel of multifunctioneel gebruik van clubgebouw klinkt mooi, maar leidt ook tot extra administratie en fiscale complexiteit.
- Op onze vereniging zijn we onze speeltuin aan het transformeren tot een natuurspeeltuin, zoals de speeldernis, maar jemig, wat komt daar een regelgeving bij kijken...
- De tekst onder 'Wat doet de gemeente?' vind ik nog vrij vaag.
- En de tekst onder 'Wat vragen we van volkstuinverenigingen?' makkelijk geformuleerd.

Als vader

- Als vader wil ik heel graag dat deze stad straks ook leefbaar is voor mijn kinderen en hun leeftijdsgenoten.
- Daarvoor zijn niet alleen meer betaalbare woningen nodig. Ook meer groen.
- Natuurlijk helpen alle geveltuintjes en al het verticaal groen tegen muren van oude parkeergarages en nieuwe woontorens.
- Maar ik geloof dat dergelijk groen pas goed werkt als er echt groen dichtbij is. Waar aardbeien in de volle grond groeien en ijsvogels rondvliegen.

2. Annemarie Moormann

Raadsleden, voorzitter, wethouder,

De visie op volkstuinen die voorligt 'Meer groen voor meer Rotterdammers', biedt geen enkele zekerheid dat stadsbewoners in de toekomst samen kunnen blijven tuinieren.

Rotterdammers hebben gemiddeld het laagste vermogen van Nederland. Velen hebben zelf geen huis, laat staan een tuin. Velen wonen al in versteende wijken. De behoefte aan samen tuinieren is groot laten onze wachtlijsten zien. Maar de ruimte is beperkt, schrijft dit college in haar visie. Er moeten keuzes gemaakt worden! Zorgvuldige afwegingen! We moeten huizen bouwen!

In feite staat er nu dat ruimte kostbaar is. Té kostbaar om te reserveren voor tuinverenigingen! Al bijna 100 jaar zijn volkstuinen een publieke voorziening, net als riolering en openbaar vervoer. Er is veel veranderd, maar onze verenigingen zijn nog steeds groene oases voor mensen in een versteende omgeving!

Niet iedereen trapt graag tegen een bal of ligt graag op een yogamatje. Samen buiten in het groen je hobby uitoefenen is waardevol. Leren samenwerken in een vereniging is waardevol. Elkaar leren verdrágen is waardevol. Zeker als je dicht op elkaar leeft. Mogen arme mensen geen ruimte innemen? Krijgen wij pas eigen ruimte op de begraafplaats?

Het college zoekt de heilige graal met deze visie. Een onmogelijke puzzel: een dichtgebouwde stad waar iedereen tóch graag in wil en kan leven.

Het college kiest er na alle participatiesessies níet voor onze gemeenschappelijke tuinen te beschermen. Te borgen. Onder te brengen bij een beleidsafdeling. Er zo nodig geld voor vrij te maken.

Dát hoort in een visie te staan, het staat er nóg niet. Daarom zijn wij nu h́ier, in de commissievergadering. Daarom ben ik, Annemarie Moormann, tuinder op vtv Blijdorp, minvermogend stadsbewoner en bestuurslid van SPRV nu hier.

Ik vraag de raad om wél concreet te worden. Want onze verenigingen moeten behouden blijven. Voor alle Rotterdammers!

Rotterdammers hebben gemiddeld het laagste vermogen van Nederland, maar nog steeds 11 duizend euro per persoon. Bouwen boven de snelweg is wat duurder, maar ḱnnen we dat 'verlies' als stad niet dragen met en voor elkaar, of willen we het niet?

Ik vraag jullie om bestaanszekerheid.

Voeg aan de visie toe:

Een stadsbestuur moet iederéén de ruimte geven. Er is ruimte voor voetballen in verenigingsverband, er is ruimte voor een golfbaan middenin de stad, er is óók ruimte voor tuinieren in verenigingsverband. Koste wat kost. Bouwen in groen is lekker goedkoop, maar nódig is het niet. Duurder vérbouwen en daarmee tuinen behouden kan óók.

En áls we met ruimte moeten schuiven dan hanteren we de garanties geboden in de natuurbeschermingswet. Alléén als er geen alternatief is. Alléén wat aantoonbaar noodzakelijk is. En altijd met compensatie van wat verloren ging.

Voeg dat toe, want zonder borging en dus behoud moeten we ons in de toekomst planten en dieren in de stad maar vóórstellen. Zoals de paarden in Monty Pythons search for the holy grail.

De meesten van ons herinneren zich deze film. Koning Arthur en zijn ridders van de ronde tafel op zoek naar de graal. Er was geen budget voor paarden in de film, dus huppelden de ridders over het doek en klopten op kokosnoten om de paarden te laten hóren.

Geen paarden, maar kokosnoten. Veel goedkoper.

Dat werkte, want iedereen weet dat ridders en paarden bij elkaar horen.

De burgemeester en wethouders, modérne strijders voor het publiek belang (zat wethouder Karremans al niet eens op een paard op een verkiezingsposter?), willen tuinen liever geen ruimte geven en hópen dat huizen en tuinen samengaan zoals ridders en paarden. Geen volkstuinen, maar geveltuinen. Veel winstgevender. De vereniging moet je er maar bij fantaseren.

Maar een stad is geen film. Een gedroomde aardappel kun je niet eten en wethouder Achbar zal de graal evenmin vinden als ridder Lancelot.

Bedankt voor uw aandacht.

3. Anton Roeloffzen

Geachte wethouders en commissieleden,

Ik ben Anton Roeloffzen, bodemkundige en plantenecoloog, secretaris van volkstuinvereniging De Tochten in Zevenkamp en bestuurslid van de Stichting Platform Rotterdamse Volkstuinen. Ik heb zelf een nutstuin en kweek daarop zeldzame bomen en struiken.

Hoewel volkstuinpark De Tochten en het hiernaast liggende volkstuinpark De Boerderij nog niet zijn bedreigd – maar hoe lang nog? – trek ik mij het lot aan de te sluiten volkstuinparken. Dit vanuit de zorg om tuinders, stadsnatuur en stedelijke klimaat.

Volkstuinparken zouden te extensief worden benut, maar dat is niet waar. Ze worden niet alleen door tuinders gebruikt. Op volkstuinpark De Tochten zijn sinds de oprichting in 1986 ook wandelaars welkom en stellen wij ruimtes in ons verenigingsgebouw beschikbaar voor allerlei verenigingen, waarvoor elders ook geen plaats meer is: 2 zangkoren, een Yogaclub en de volgende week weer de intocht van Sinterklaas. En de Veteranenclub Rotterdam, naarstig op zoek naar een ruimte, heeft ons ook benaderd.

Daarnaast zijn volkstuinparken het woongebied van veel dieren en planten. Ook deze hebben steeds minder leefruimte in een steeds vollere stad. In 2014 heb ik een onderzoek gedaan op mijn volkstuinpark naar de aanwezige planten. In de jaren erna ben ik ook gaan bijhouden welke dagvlinders en libellen er voorkomen. En zover mijn kennis reikt, vogels. De natuurlijke rijkdom is enorm.

In de vruchtbare humeuze kleibodem zit net zoveel bodemleven als erboven:

- Bacteriën, schimmels en paddenstoelen;
- Nematoden en het beerdiertje;
- Grond-, compost-, en pendelaarwormen;
- Duizend- en miljoenpoten;
- Springstaarten en bodemspinnen
- Keverlarven en slakken.

Niet voor niets wordt de bodem het “poor mans forest” genoemd.

Ik heb 6 soorten dagvlinders gezien. Daarmee gaat het slecht in de steeds meer versteende stad:

- Klein en groot koolwitje;
- Dagpauwoog, atalanta en kleine vos;
- Boomblauwtje.

Ik heb 8 soorten libelles gezien en dat zouden er meer moeten zijn:

- Lantaarn en kleine roodoogjuffer;
- Variabele waterjuffer;
- Gewone oeverlibel;
- Vroege, bruine en blauwe glazenmaker, en de paardenbijter.

Ik heb geen onderzoek gedaan naar amfibieën, maar waarschijnlijk aanwezig:

- Bruine, groene en poelkikker;
- Gewone pad;
- Kleine watersalamander.

Mijn vogelwaarnemingen zijn met zekerheid onvolledig:

- Zanglijster en merel;
- Staart-, kool- en pimpelmees en de zwartkop;

- Gaai, houtduif en Turkse tortel;
- Buizerd en op de eigen tuin – heel bijzonder – de Ransuil;
- Wilde-, sier- en soepeend;
- Grauwe-, boeren- en soepgans.

De soepeend/gans zijn kruisingen van de wilde en gefokte witte vogels.

Ook de lijst aan zoogdieren is met zekerheid onvolledig:

- Woelrat en helaas ook de zwarte rat;
- In mijn composthoop de veldmuis;
- Akkerspitsmuis;
- Mol en egel;
- Huis/zwervkatten en hond;

En de mens, want ook wij zijn zoogdieren!

En dan is er de ongelooflijke diversiteit en bomen, struiken en andere planten. In totaal maar liefst 1048 soorten, rassen en variëteiten. Een groot stadspark als het Kralingsebos of het Zuiderpark bevat er hoogstens 400.

- 331 boom- en struiksoorten, waaronder bijzondere/zeldzame: Osagedoorn, Chinese iep, Cryptomeria, Ginkgo, Watercypres, mandenwilgen en bijzondere fruitrassen: nashi-peer, zwarte moerbeï, kroosjes, mispel, kruisbes, tayberry, jostabes, gojibes;
- 111 soorten en rassen groentes en tuinkruiden, die vaak alleen nog op volkstuinen worden geteeld, zoals maschua, olijfkomkommer, tong-ho, kruidafrikaan, bergbonenkruid, bladmosterd.
- 549 wilde en sierplanten in allerlei kleuren en vormen, waardoor jaarrond nectar beschikbaar is voor bijen, hommels, vlinders en andere insecten;
- 33 soorten wilde en siergrassen;
- 26 vooral moerasplanten en ook wat waterplanten.

Citizen-science geeft een beeld van de aanwezige planten en dieren op volkstuinparken. Ook die verlangen naar bestaanszekerheid.

Nog niet af :

4 Frank Schurink ;

5 Anne Karin ten Bosch ;

6 Ofra Bolier;

Proces visie werkgroep, garanties

Participatie en tweespalt vastgoed / groen

Overkoepelend proces met gemeente voor de volkstuinen